

Spaanse nalatenschappen

1^e druk 2014 | 2^e herziene druk 2016

Inhoudsopgave

1. Inleiding

Begripsverandering	11
--------------------	----

2. Nederlandse erfrechtsituatie

Nederlandse erfrechtsituatie van vóór 1 januari 2003	13
Nederlandse erfrechtsituatie na 1 januari 2003	13
Afwijken van de wettelijke regels van erfrecht door het opmaken van een testament	14
Legitieme portie	17
Opmaken en wijzigen van een testament	17
Defiscalisering van vorderingen	17

3. Nederlands of Spaans erfrecht ? ; een Nederlands of Spaans testament ?

Inleiding	18
Internationaal privaatrecht	18
Europees internationaal privaatrecht (Europese erfrechtverordening)	18
Nalatenschappen opengevallen voor 17 augustus 2015	19
Nalatenschappen opengevallen na 17 augustus 2015	20
Een testament naar Nederlands of Spaans recht ?	21
Verschillende soorten langstlevende testaments in Nederland	23
Vruchtgebruik testament	23
Ouderlijke boedelverdeling / wettelijke verdeling	24
Langstlevende enig erfgenaam	24
Langstlevende enig erfgenaam met tweetrapsmaking	24
Wie erft als er geen testament is ? Het wettelijk erfrecht	26
Een huis in Spanje	26
Verschil gewone verblijfplaats en plaats waar u woont	27
Spaanse testamentsvormen	28
Een open testament (testamento abierto)	28
Geheime testaments (testamento cerrado)	28
Clausule van snelle successie	28
Herzien, herroepen of wijzigen van het testament	29
Spaanse testamentsregister	29

4. De Europese Erfrechtverordening (=EEV)

Inleiding	30
Welke landen zijn aangesloten bij de EEV	30
Wat regelt de EEV ?	31
Universele werking	32
Gewone verblijfplaats	33
Rechtskeuze	34
Geen rechtskeuze meer mogelijk voor het recht van het woonland	34
Het recht dat geldt t.a.v. van de afwikkeling van de nalatenschap	35
Rechtskeuze in een testament of andere akte	36
Erkenning rechtskeuze	36
Overgangsrecht	37
Internationale rechtsmacht bij geschillen over nalatenschappen	37
Regels voor erkenning/tenuitvoerlegging van rechterlijke uitspraken/authentieke akten op het gebied van erfrecht	38
De Europese Verklaring van Erfrecht	38
Bevoegdheid	39
Wanneer is de Nederlandse rechter/notaris bevoegd ?	39
Gewone verblijfplaats	40
Forumkeuze-overeenkomst	41
De aanvraag van een Europese erfrechtverklaring	42
De Europese verklaring van erfrecht – het document	42
In het buitenland gelegen onroerende zaken	43
Gewaarmerkt afschrift	44
De taal	44
Bewijskracht	44
Welke verplichtingen heeft de notaris in het kader van de afgifte van de Europese verklaring van erfrecht ?	44
Aanvaarden of verwerpen van een grensoverschrijdende nalatenschap	45
Fiscale aspecten van grensoverschrijdende nalatenschappen	45
Voorbeeld	46
Het Nederlandse langstlevende testament & de Spaanse erfbelasting	46
Toepasselijke tarieven en vrijstellingen	47
Het belang van jurisprudentie van het Europese Hof van Justitie	48
Hoe brengt u de rechtskeuze uit ?	48
Wijzigen rechtskeuze	49
Maken van een rechtskeuze zonder dat u daarbij iemand tot erfgenaam benoemt	49
Rechtskeuze en erfbelasting	49
Erfrecht en huwelijksvermogensrecht	49
Terugkeer naar Nederland en de gevolgen voor uw huwelijksvermogensstelsel	49

5. Het Spaanse Erfrecht

Inleiding	50
Wanneer is het Spaanse erfrecht van toepassing op een Nederlander	50
In Spanje geldt geen langstlevende bescherming	51
Huwelijksgoederenrecht	51
Erfrecht	53
Spaans erfrecht	54
Langstlevende echtgenoot, kinderen en geen testament	55
Langstlevende echtgenoot, kinderen en langstlevende testament	55
Legitieme porties	56
De legitieme portie van kinderen of verdere afstammelingen	56
De legitieme portie van (groot)ouders (bij afwezigheid van kinderen of verdere afstammelingen	56
De legitieme portie van echtgenoten	57
Afwikkeling van het legitieme vruchtgebruik van de langstlevende echtgenoot	57
Stiefoudersituatie	58
Wel of geen Spaans testament ?	58
Afwikkeling van Nederlands testament	58
Een rechtskeuze maken bij een buitenlandse notaris	59
Huwelijksvermogensverdrag bij wonen in Spanje	59

6. Aankoop Spaans onroerend goed met vruchtgebruik

Inleiding	60
Voorbeeld	60
Hoe kunt u dit laten vastleggen ?	60
Wie betaalt de overdrachtsbelasting bij een gesplitste aankoop ?	61
Wie betaalt wat ?	61
Wanneer eindigt het vruchtgebruik ?	61
Is er erfbelasting verschuldigd bij het overlijden van de vruchtgebruikers	61
Hoeveel is men verschuldigd bij het overlijden van de laatste vruchtgebruiker	62
Afwijken van de langstlevende regeling ?	62
Samen met uw kinderen een woning kopen	63

7. Aankoop van een woning via een Spaanse vennootschap

Inleiding	64
Besparing overdrachtsbelasting middels aankoop via een vennootschap	64
Voordelen verbonden aan een SRL bij erfrechtelijke situaties	65
Vermogenswinstbelasting	65
Tarieven	66

Vermogensbelasting	66
De SRL en de Nederlandse belastingen	67
Vererving van de aandelen in een Spaanse SRL; waar bent u erfbelasting verschuldigd ?	67
Verkoop van de vennootschap	68
De SC (Sociedad Colectiva) een alternatief voor de SRL ?	68
Wanneer wordt de SC gekwalificeerd als transparante entiteit ?	68
Wanneer kiezen voor een SC ?	69
Nadeel oprichting vennootschap voor aankoop van een woning in Spanje	69
Schulden en andere verplichtingen van een bestaande vennootschap	69
Oprichting vennootschap; denk aan de fiscale verplichtingen	70
Aanvraag Spaanse IVA-nummer	70
Voorwaarden BTW-ondernemerschap	70
Eigen gebruik van uw Spaanse woning	70
BTW-aangifte	71

8. Wegschenken van uw Spaanse onroerend goed

Is het verstandig om uw Spaanse onroerend goed tijdens uw leven weg te schenken ?	72
Wie betaalt de schenkbelasting in Spanje ?	72
Binnen welke termijn moet de schenkbelasting betaald worden ?	73
De schenking gezien vanuit Nederland	73
Schenking van de tweede woning; nog enkele aandachtspunten	74
Rente	74
Voorbeeld	75

9. Huwelijk met internationale aspecten

Inleiding	76
Is in het buitenland gesloten huwelijk in Nederland rechtsgeldig ?	76
Welk huwelijksvermogensregime is van toepassing ?	76
Welke factoren spelen hierbij een rol ?	76
Het Haags Huwelijksvermogensverdrag	77
Verdragslanden	77
Voor wie geldt het verdrag ?	77
Huwelijksdatum voor 1 september 1992	77
Huwelijksdatum op of na 1 september 1992	77
Basis	78
Rechtskeuze en/of huwelijksvoorwaarden	78
Waaruit kiezen ?	78
Wanneer er geen huwelijksvoorwaarden zijn gemaakt en er geen rechtskeuze is uitgebracht	79
Geldende regels	79
Zekerheid met het maken van een rechtskeuze en/of huwelijks-	

voorwaarden	81
Ongewilde verandering voorkomen	82
Terug naar Nederland en de gevolgen voor het Huwelijksvermogensstelsel	83
Naturalisatie en de gevolgen voor het huwelijksvermogensstelsel	83
Waarom een rechtskeuze ?	84
Hoe legt u de rechtskeuze vast ?	84
Geldend huwelijksvermogensrecht en de werking t.o.v. Schuldeisers	85
Registratie van uw keuze	85
Nederlands wetsvoorstel: Huwelijksvoorwaarden standaard	86

10. Uw Burgerlijke Staat

Inleiding	87
Huwelijksvoorwaarden	87
Gelden huwelijksvoorwaarden ook in Spanje ?	87
Ongehuwd samenwonen	88
Inkomstenbelasting	88
Erfbelasting	89
Pensioenrechten	89
Arbeidsrechten	89
Gezondheidszorg	89
Huurcontracten	89
Geregistreerd partnerschap	89
Erkenning geregistreerd partnerschap	90
In welke regio's wordt het geregistreerd partnerschap erkend ?	90
Partners van gelijk geslacht	91
Civielrechtelijke gevolgen van geregistreerd partnerschap	91
Voorbeeld	92
Fiscale gevolgen van geregistreerd partnerschap	92
(Geregistreerd) samenwoners en de Spaanse erfbelasting	92
Cataluña enige uitzondering	92
Een ingezetene is nog geen fiscaal ingezetene	93
Samenwonersregister (registro de parejas de hecho)	93
Homohuwelijken	95

11. Hoe te handelen bij overlijden van een erflater

Verklaring van erfrecht	96
Volmachten	97
Volmacht vervalt bij overlijden	99
Het benoemen van een executeur testamentair	99
Europese Verklaring van Erfrecht	99

12. Erf- en schenkelasting, gezien vanuit Nederlands perspectief

In welk land bent u erfbelasting verschuldigd ?	101
Uw positie gezien vanuit Nederland	101
Indien de erflater niet in Nederland woont	101
Dubbele heffing erfbelasting	102
Indien een deel van de erfenis in Nederland ligt	103
Indien u een andere nationaliteit heeft aangenomen	103
Het voorkomen van dubbele belastingheffing	103
Belastingverdragen inzake successie	104
Besluit ter voorkoming van dubbele belastingheffing	105
Buitenlandse belasting bij nieuw erfrecht of ouderlijke boedelverdeling	105
Geen vermindering voor buitenlandse belasting over Nederlandse situsgoederen	106
Rekenvoorbeeld ter voorkoming van dubbele belastingheffing	106
Berekening met toepassing van de BvdB	108
Tarieven Nederlandse erfbelasting	109
Vrijstelling erfbelasting	109
Erfbelasting over fictieve verkrijgingen	110
Voorbeelden	110
Overzicht Nederlandse schenkelastingvrijstellingen	112
Overgangsrecht	113
Defiscalisering van erfrechtelijke vorderingen en schulden	114
Regeling tot en met 2011	114
Regeling vanaf 2012	114
Legitieme Portie	115
Einde defiscalisering	115
Europees Beroep tegen de 10 jaarfictie	115

13. Erfbelasting gezien vanuit Spaans perspectief

In Spanje hanteert men het woonplaatsbeginsel van de erfgenaam/begiftigde	117
Over welke bezittingen bent u in Spanje erfbelasting verschuldigd	118
Wanneer en waarover bent u belastingplichtig ?	101
Wanneer bent u belastingplichtig ?	120
Hoe wordt de Spaanse erfbelasting berekend ?	121
Tarieven Spaanse erfbelasting	121
Vrijstellingen	122
Berekening Spaanse schenk- en erfbelasting	122
Tarieven Normativa Estatal	123
Tarieven Comunidad Autonoma	123
Rekenvoorbeeld	124
Vrijstellingen voor residenten eigen woning	124
Aftrek	126

Regionale verschillen & Estate Planning	126
Hoe bepaalt men de waarde van de woning in Spanje ?	126
Rekenvoorbeeld	127
Aangifte Spaanse erf- en schenkbelasting	127
Rekenvoorbeelden	128
Conclusie	130
Erfbelasting over fictieve verkrijgingen	131
Stichtingen	131

14. Terugkeer naar Nederland

Inleiding	132
Het vermogen terug naar de Nederland	132
Heffingsvrij vermogen	133
Ouderentoeslag	134
Vrijstelling voor een uitvaartverzekering	134
Vrijstelling contant geld in box 3	135
Kapitaaluitkering uit levensverzekering; overgangsregeling	135
Schulden	135
Drempel voor uw schulden	135
Grondslag sparen en beleggen	136
Tarief Box 3 (belastbaar inkomen uit sparen en beleggen)	117
Voorbeeldberekening belasting in box 3	137
Remigreren voor de (Wet Langdurige Zorg (= Wlz-zorg)	138
Definitief vestigen in Nederland	138
Melden bij een zorgverzekeraar	138
Overzicht Nederlandse zorgverzekeraars	138
Wlz-zorg aanvragen	139
Uw inkomen en vermogen en het Nederlandse verzorgings- of verpleeghuis	140
Verzamelinkomen + vermogensinkomensbijtelling (=VIB)	141
Voor wie geldt de maatregel ?	141
Tabel heffingsvrij vermogen	142
Lage of hoge eigen bijdrage ?	142
Berekening eigen bijdrage	143
Mogelijkheden om het interen op uw vermogen te voorkomen ?	144
Wat telt niet mee als vermogen ?	146
Bloot eigendom en vruchtgebruik in box III & de eigen bijdrage AWBZ	146
Defiscalisering bloot eigendom en vruchtgebruik	146
Bloot eigendom dat voortvloeit uit een testament	146
Bloot eigendom dat niet voortvloeit uit een testament	147
Gevolgen voor de AWBZ (Wlz)	147
Nog enkele opmerkingen en vragen	147
Wat kunt u doen om de vermogensinkomensbijtelling te beperken	150

15. Het belang van een levenstestament

Inleiding	152
Misverstand	152
Een huis in het buitenland	153
Bewindvoering Ondercuratele stelling	153
Notariële volmacht	153
Het levenstestament	154

16. Overlijden in Spanje

Overlijdensverklaring	155
Begrafenisondernemers in Spanje	155
Een Spaanse begraafplaats	156
Crematie	157
Lichaam ter beschikking stellen aan de medische wetenschap	157
Internationaal rouwvervoer; repatriëren van de overledene	157

17. Omzeiling van de Spaanse erfbelasting

Inleiding	160
Mogelijkheden om de Spaanse erfbelasting te omzeilen	160
Stichtingen	162
Estate-planning voor niet-residenten	163

18. Vermogensoverheveling via een trust, vanuit Nederlands perspectief

Wat is een trust ?	164
Keuze uit een <i>discretionary trust</i> of een trust zonder beleidsvrijheid	164
Het trustvermogen en de Nederlandse fiscus	165
Verkrijging door de beneficiaries van de trust	166
In welk land woont de schenker ?	166
Omzeiling woonplaatsfictie van 10 jaar	166
Schenking door één van de gehuwden, waarvan er één een niet-Nederlander is	167
Als de trust geen doelvermogen is	167
Definitie trust volgens de Nederlandse staatssecretaris	167
Fiscale zekerheid vooraf	168
De vaststellingsovereenkomst	168
Inhoud vaststellingsovereenkomst	168

19. Oude en nieuwe situatie voor niet-residenten & terugvordering van de te veel betaalde Spaanse erfbelasting

Inleiding Oude situatie	170
Nieuwe situatie na uitspraak van het Europese Hof van Justitie	171
Enkele praktijkvoorbeelden belicht	171
Terugvragen onterecht betaalde Spaanse successierechten	173
Wie kunnen er een vordering op de Spaanse fiscus instellen ?	174

Bijlagen

Checklist voor nabestaanden
 Voorbeeld Spaans Open Testament
 Lijst met nationaliteits- en woonplaatslanden
 Regionale verschillen & Spaanse erfbelasting

Adressenoverzicht

Spaanse overheids- en belastinginstanties
 Testamentenregisters in Nederland en Spanje
 Nederlandstalige juristen, advocaten en notarissen gespecialiseerd in
 Spaanse nalatenschappen
 Financiering Spaans onroerend goed
 Verhuizingen

Begeleiding bij aankoop van onroerend goed in Spanje en Nederlands-
 Spaanse erfrecht kwesties